

ת"פ 48232/11/12 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בירושלים

12 יולי 2015

ת"פ 48232-11-12 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני
בעניין: כב' השופטת דנה כהן-לקח
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
פלוני

הנאשם

גזר-דין

רקע

1. ביום 26.6.2014 הורשע הנאשם לפי הודאתו, בעבירות שיוחסו לו בכתב-אישום מתוקן כדלקמן: תקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); ואיומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

בהתאם לעובדות כתב-האישום המתוקן, בתקופה רלוונטית לכתב-האישום הנאשם היה נשוי לא.ע. (להלן: המתלוננת). לבני-הזוג שבעה ילדים (ילידי השנים 1987-2000), וביניהם י.ע., ילידת 1987 (להלן: י' או הבת). ביום 12.3.2010, בסמוך לשעה 10:00, איים הנאשם על המתלוננת בהיותם בביתם בירושלים באומרו: "אני אוציא אותך מהבית עם אמבולנס", וכן: "אהרוס לך את הבית על הראש שלכם". המתלוננת בתגובה הלכה לחדר הילדים במטרה להתחמק מהנאשם. הבת י' (שהייתה בעת האירוע כבת 23) נחלצה לעזרת המתלוננת ונעמדה בין הנאשם לבין המתלוננת כדי למנוע התפתחות אלימה. הנאשם בתגובה צעק לעבר י', משך בשערה והכה בה בכל חלקי גופה. י' נפלה ארצה והנאשם המשיך להכות אותה. במהלך התקיפה, איים הנאשם על י' כי לא יאפשר לה לצאת מהבית. לאחר יומיים הזמינה המתלוננת את המשטרה, אז איים הנאשם על המתלוננת באומרו: "אני אהרוג אותך". במעשיו המתוארים לעיל תקף הנאשם את י' שהיא בת משפחתו ואיים על המתלוננת ועל י' בפגיעה שלא כדין בגופן ובחירותן. בכל אלה הודה הנאשם, ובגין כך הורשע בשתי העבירות שיוחסו לו.

2. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעניין העונש והצדדים נותרו חופשיים בטיעוניהם. לבקשת המאשימה ועל-אף התנגדות הסנגור, הוריתי על הפניית הנאשם לשירות המבחן להכנת תסקיר טרם שמיעת הטיעונים לעונש בעניינו. בהמשך ההליך, הופנה הנאשם גם לממונה על עבודות השירות לצורך עריכת חוות-דעת בעניינו.

תסקיר שירות המבחן וחוות-דעת הממונה על עבודות השירות

עמוד 1

3. מתסקיר שירות המבחן מיום 12.2.2015 עולה כי הנאשם בן 50, גרוש ואב לשבעה ילדים, מתגורר עם גרושתו וילדיו באותו בית.

מבחינה תעסוקתית - בשנים האחרונות עבד הנאשם באופן חלקי כשומר, אולם פוטר מעבודה זו. מזה כשנה הנאשם אינו עובד ומקבל קצבת הבטחת הכנסה מן המוסד לביטוח לאומי. הנאשם ציין כי לחובתו חובות גדולים לגופים שונים.

מבחינה רפואית - הנאשם מסר כי הוא סובל מכאבי גב מזה למעלה מחמש-עשרה שנים וכן מכאבים גופניים נוספים. בנוסף, הציג הנאשם בפני שירות המבחן אישורים על קשיים נפשיים מהשנה האחרונה ועל כך שלאחרונה החל בטיפול תרופתי במישור הנפשי. לדברי הנאשם, הדבר משפיע על קשריו החברתיים, וכיום כמעט ואינו משתתף באירועים רבי משתתפים. בשל מצבו הרפואי מוכר הנאשם כבעל אחוזי נכות קבועה. הכרה זו אינה מזכה אותו בקצבה כספית כלשהי.

אשר לשימוש באלכוהול - הנאשם ציין כי ניהל ויכוחים עם אשתו על רקע שתיית האלכוהול ובסופו של יום לטענתו הפסיק לשתות לגמרי לפני כשש שנים, בשל רצונו להקפיד על ההלכה האוסרת שתיית אלכוהול. הנאשם שלל את האפשרות כי היה מכור לאלכוהול והתקשה להתייחס למניעיו לשתייה. בצד זאת, הנאשם אישר כי ייתכן ששתיית האלכוהול פגעה בו מבלי שהיה מודע לכך. שירות המבחן התרשם כי הנאשם הציג תיאור של אדם מתפקד שקשייו הם רפואיים בלבד, אולם להערכת שירות המבחן מצבו של הנאשם מורכב יותר.

אשר ליחסיו של הנאשם עם המתלוננת (גרושתו) - הנאשם והמתלוננת התחתנו לפני כ- 26 שנה, כאשר הנאשם היה בן 24 והמתלוננת בת 17. בני הזוג היו נשואים כ- 24 שנים והתגרשו לפני כשנתיים. מאז הגירושים הוסיפו השניים לגור יחד בבית המשפחה עם שבעת הילדים, אולם בני-הזוג מנהלים חיים נפרדים ואין ביניהם כל קשר. עוד צוין כי ניכרת עוינות הדדית ביניהם וכי נראה שהם חווים את המגורים באותו בית ככפויים עליהם, מכורח מצבם הכלכלי. שירות המבחן התרשם כי הנאשם משליך את האחריות לפירוק המשפחה על המתלוננת.

שירות המבחן שוחח גם עם המתלוננת. מפאת רגישות הדברים אינני רואה לפרט את דברי המתלוננת כלשונם. אציין כי המתלוננת מסרה שבשנים האחרונות, על-אף שהיא מתגוררת עם הנאשם באותו הבית, הם אינם מדברים, היא רשאית לפעול כרצונה, והאלימות של הנאשם פסקה. המתלוננת הוסיפה וצינה כי כיום תפקודו של הנאשם הוא ברמה נמוכה מאד, והיא זו הדואגת לכל צרכי הבית והילדים. בהתייחס למצבו של הנאשם כיום, ביטאה המתלוננת בעיקר רחמים כלפי הנאשם וכן תחושה לפיה מדובר באדם מסכן, שאינו עובד, איבד את משפחתו ולא מסוגל לנהל קשרים חברתיים.

בשיחה שערך שירות המבחן עם הבת י' היא מסרה כי בעבר הנאשם נהג באלימות כלפי בני המשפחה, אולם כיום חל שינוי בהתנהגותו והוא אינו נוהג בתוקפנות. י' הוסיפה ומסרה כי כיום הנאשם בקשר עמה ועם אחיה, אולם אינו בקשר עם אמה המתלוננת.

שירות המבחן ציין כי עיון ברישומי הפלילי של הנאשם מעלה כי לחובתו ארבע הרשעות קודמות מהשנים 1984-2004 בגין עבירות רכוש. אשר לעבירה הנוכחית - הנאשם מסר כי האירוע התרחש לאחר שגילה שאשתו בגדה בו. פרצה ביניהם מריבה, בתו ניסתה לעצור אותו ולכן דחף אותה. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה לראות את אחריותו למעשיו ואינו מבטא אמפטיה למתלוננות. עוד צוין כי הנאשם שלל צורך טיפולי כלשהו.

כגורמי סיכון להישנות התנהגות עבריינית ציין שירות המבחן את עברו הפלילי של הנאשם, קשייו התפקודיים ומגוריו עם גרושתו באותו הבית. לצד זאת, כגורמי סיכוי להימנעות מעבירות נוספות, צוין המידע שמסרו בני המשפחה לפיו בשנים האחרונות חלה התמתנות בהתנהגותו של הנאשם והוא אינו נוקט באלימות, וכן העובדה כי בני-הזוג התגרשו. בהתחשב במכלול השיקולים, המליץ שירות המבחן בתחילה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות וכן מאסר על-תנאי.

4. מחוות-דעת הממונה על עבודות השירות מיום 30.4.2015 עלה כי הנאשם אינו כשיר לביצוע עבודות שירות נוכח מצבו הבריאותי והנפשי.

בהתאם לכך, ולפי החלטתי מיום 11.5.2015, ערך שירות המבחן תוכנית של"צ בעניינו של הנאשם (תוך המלצה ל- 200 שעות).

ראיות לעונש

5. המאשימה הגישה לעיוני את רישומי הפלילי של הנאשם ממנו עולה כי לנאשם ארבע הרשעות קודמות שכולן התיישנו, ועיקרן בעבירות רכוש שאינן ממין העניין (הרשעתו האחרונה של הנאשם היא משנת 2004 בגין עבירות רכוש שבוצעו בשנת 2001 ובשנת 2003). יוער כי בגין מכלול הרשעותיו, לא הוטל על הנאשם מעולם עונש מאסר בפועל (אף לא לריצוי בעבודות שירות).

הסנגור הגיש לעיוני מסמכים בדבר מצבו הבריאותי והנפשי של הנאשם, רבות אישור בדבר 48% נכות רפואית מהמוסד לביטוח לאומי (מתוכם 10% על רקע נפשי); וכן אישור רפואי מקופת-חולים על כאבים ועל תרופות שהנאשם נוטל.

טיעונים לעונש

6. באת-כוח המאשימה, עו"ד מוריה הירש, טענה כי מתחם העונש ההולם בגין מעשיו של הנאשם, נע ממספר חודשי מאסר בפועל ועד 12 חודשי מאסר בפועל. לגישת באת-כוח המאשימה, אין במצבו הנפשי של הנאשם כדי להשפיע באופן מהותי על מתחם הענישה ההולמת, שכן אין מדובר בקרבה לסייג לאחריות פלילית. אשר לעונש המתאים - המאשימה עתרה להשית על הנאשם 7-8 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה.

7. מנגד, בא-כוח הנאשם, עו"ד מוחמד ענאבוס, טען כי מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע מאי-הרשעה ושל"צ ועד מאסר על-תנאי ושל"צ. בהקשר זה, נטען כי מצבו הנפשי של הנאשם מקרב אותו לסייג לאחריות פלילית, וכך גם הטענה לפיה הבת התגרתה באביה-הנאשם, כאשר התערבה בריב שהתפתח בינו לבין המתלוננת. לשיטת הסנגור, כל אלה אמורים להשפיע על קביעת המתחם במקרה דנן, ולהוביל להקלה ברף הענישה במסגרתו. בנוסף, עמד הסנגור על מכלול הנסיבות לקולא בעניין מרשו, לרבות הזמן הרב שחלף מיום ביצוע העבירות (כ- 5 שנים), במהלכן לא נפתחו לנאשם תיקים נוספים בעבירות אלימות במשפחה. בנסיבות העניין, עתר הסנגור להסתפק בעונש מאסר מותנה ובקנס אשר ייקח בחשבון את מצבו הכלכלי של הנאשם.

מתחם העונש ההולם

8. נוכח הזיקה ההדוקה בין שתי העבירות בהן הורשע הנאשם, אני סבורה בדומה לבאי-כוח הצדדים לפניי, כי הן מהוות אירוע אחד לצורך קביעתו של מתחם ענישה הולמת (ראו: סעיף 40ג(א) לחוק העונשין). בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובמדיניות הענישה הנהוגה.

9. דומה כי אין צורך להכביר במילים על **הערכים החברתיים** המונחים בבסיס העבירות בהן הורשע הנאשם. בקצרה ייאמר כי תכליתן של עבירות אלה הנה שמירה על שלמות הגוף והנפש, וכן הגנה על התא המשפחתי שאמור לשמש מקום מוגן ובטוח לפרטיו. כך כאשר מדובר בבת-זוג, וכך כאשר מדובר בילדים (אף אם הם בגירים) האמורים לזכות בהגנה מצד ההורה שישמש עבורם דמות מיטיבה ותומכת.

10. **בחינת נסיבות ביצוע העבירות** במקרה דנן מעלה כי הנאשם נהג באלימות מילולית כלפי אשתו לשעבר (המתלוננת) ובאלימות פיזית ומילולית כלפי בתו (אשר הייתה אותה עת כבת 23). האירוע החל בכך שהנאשם איים על אשתו לשעבר בפגיעה בגופה, וכן בפגיעה בבית ובילדים. בשלב זה, בתם הבגירה של בני-הזוג, י', נעמדה וחצצה בין הוריה על-מנת למנוע התפתחות אלימה. בתגובה לכך, הנאשם תקף את הבת בכך שמשך בשערה והכה בכל חלקי גופה. הנאשם המשיך במעשיו גם לאחר שהבת נפלה ארצה. במהלך התקיפה, איים הנאשם באופן מילולי בפגיעה בחירותה של הבת. זאת ועוד; יומיים לאחר מכן, כאשר המתלוננת (אשתו לשעבר של הנאשם) הזמינה את המשטרה, איים עליה הנאשם פעם נוספת בפגיעה בחייה. נקל לשער את תחושת הפחד והבהלה שאחזו במתלוננת ובבתה במהלך האירועים המתוארים. לצד כל אלה, ומבלי להקל ראש בחומרת המעשים בהם הודה הנאשם, יש לציין כי לא מיוחסת לנאשם עבירת אלימות פיזית כלפי אשתו לשעבר. כמו-כן, לא מיוחסת לנאשם גרימת חבלה גופנית לבת ואף לא נטען כי הבת נזקקה לטיפול רפואי כלשהו. בנוסף, האיומים שהשמיע הנאשם כלפי אשתו לשעבר וכלפי הבת לא לוו בשימוש באמצעי קר או חם.

בהתייחס לטענות הסנגור, אעיר כי מהמסמכים שההגנה הציגה לעיוני וכן מתסקיר שירות המבחן עולה לכאורה כי ההתדרדרות במצבו הנפשי של הנאשם חלה בעיקר בשנה-שנתיים האחרונות, באופן שאין בכוחה ללמד על מצבו של הנאשם בעת ביצוע העבירות. אשר על כן, אין במצב הנפשי הנוכחי של הנאשם כדי להקים קרבה לסייג לאחריות פלילית בעת ביצוע המעשים, וממילא אין בכך כדי להשליך על קביעתו של מתחם הענישה ההולמת כאמור בסעיף 40ט(א)(9) לחוק העונשין. אוסיף כי אינני רואה לקבל את טענת הסנגור בדבר "התגרות" מצד בתו של הנאשם בעת

האירוע נשוא כתב-האישום המתוקן כאמור בסעיף 40ט(א)(7) לחוק העונשין. זאת מאחר שלפי עובדות כתב-האישום המתוקן בהן הודה הנאשם, מעשיה של הבת נועדו ליצור חציצה בין הנאשם למתלוננת על-מנת למנוע התפתחות אלימה בין שני הוריה.

11. אשר למדיניות הענישה הנוהגת - הנאשם הורשע בעבירה אחת של איומים ובעבירה אחת של תקיפה סתם שלא בנסיבות מחמירות. בגין כל אחת מהעבירות האמורות כאשר היא עומדת לבדה, נוהגים בתי המשפט להטיל מגוון עונשים הנעים ממאסר על-תנאי, דרך ענישה מוחשית שאינה כוללת רכיב של מאסר בפועל, ועד מאסר בפועל לתקופה קצרה. הכל, בהתאם לנסיבותיהם של המעשה ושל העושה. ודוק, העבירות בהן הורשע הנאשם במקרה שלפנינו בוצעו בתוך התא המשפחתי (אף כי לא מיוחסת לנאשם עבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות, שכן מעשי התקיפה הפיזית לא הופנו כלפי בת-הזוג אלא כלפי הבת הבגירה). נסיבות ביצוע העבירות בתוך התא המשפחתי, משוות למעשים נופך של חומרה.

12. בהתחשב בעקרון ההלימה המהווה עקרון מנחה בענישה; בשים לב לעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים; בהתחשב במהות העבירות בהן הורשע הנאשם (איומים ותקיפה סתם שלא בנסיבות מחמירות, ללא גרימת חבלה גופנית וללא שימוש בנשק חם או קר) אך גם בהתחשב בנסיבות ביצוען בתוך התא המשפחתי; ונכח מדיניות הענישה הנוהגת; **אני סבורה כי מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע מענישה מוחשית משמעותית שאינה כוללת רכיב של מאסר בפועל, ועד 12 חודשי מאסר בפועל.** בנסיבות העניין, לא ראיתי לחרוג ממתחם זה לקולא או לחומרה.

העונש המתאים

13. לצורך גזירת העונש בגדרי המתחם שקבעתי, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות כאמור בסעיף 40יאלחוק העונשין:

לחומרה, עומד כיעור המעשים, וכן הצורך להרתיע את היחיד ואת הרבים מפני הישנותם. עוד התחשבתי בהתרשמות שירות המבחן לפיה הנאשם התקשה לבטא אמפתיה כלפי המתלוננת ובתו, ושלל צורך טיפולי. לחובת הנאשם שקלתי גם את עברו הפלילי הכולל ארבע הרשעות קודמות שעיקרן עבירות רכוש. לצד זאת, נתתי דעתי לכך שההרשעות התיישנו והן אינן בעבירות ממין העניין (ראו: פסקה 5 לעיל).

לקולא, שקלתי את הודאת הנאשם בעובדות כתב-האישום המתוקן, באופן שייתר את הצורך בהעדת המתלוננת והבת בבית-המשפט (דבר שבעיניי הוא בעל משקל מהותי). משקל ניכר ניתן לכך שהנאשם והמתלוננת עודם חיים יחדיו באותו בית עקב כורח כלכלי, אולם הם גרושים ויש ביניהם נתק מוחלט. כפי שצוין בפסקה 3 לעיל, המתלוננת ציינה בפני שירות המבחן כי מאז האירוע הנאשם לא נקט כלפיה באלימות, ואף בתו של הנאשם ציינה כי חל שינוי בהתנהלותו של הנאשם והוא אינו נוהג עוד בתוקפנות. יוער כי מאז ביצוע העבירות חלף זמן רב (למעלה מחמש שנים, מתוכן שנתיים ומחצה עד הגשת כתב-האישום). במהלך כל אותן שנים, לא הורשע הנאשם בעבירה נוספת, ואף אין נגדו תיקים פתוחים בגין אלימות במשפחה. אוסיף כי מהמסמכים שהסנגור הגיש לעיוני וכן מתסקיר שירות המבחן עולה כי בשנה-שנתיים האחרונות חלה התדרדרות במצבו הבריאותי והנפשי של הנאשם. הוא סובל מכאבים, נוטל תרופות עקב דיכאון

בו הוא שריו, ומתקשה בתפקוד יומיומי. כמו כן, הנאשם מצוי במצב כלכלי קשה ובחובות כספיים.

14. אודה כי מלכתחילה, שקלתי להטיל על הנאשם מאסר בפועל קצר לריצוי בדרך של עבודות שירות כפי שהמליץ שירות המבחן, על-מנת להעביר מסר עונשי מוקיע ומרתיע בגין מעשיו של הנאשם. דא עקא, נוכח מצבו הבריאותי והנפשי של הנאשם, הוא נמצא בלתי כשיר לעבודות שירות. במצב דברים זה, ובשים לב למכלול הנסיבות לקולא (ובהן: עבר פלילי ישן ולא רלוונטי; חלופי כחמש שנים תמימות מיום ביצוע העבירות, בהן לא הורשע הנאשם בעבירה נוספת; העדר תיקים פתוחים בעבירות אלימות במשפחה; השינוי במצב המשפחתי נוכח גירושיהם של בני-הזוג; דיווחיהן של המתלוננת ושל הבת לשירות המבחן בדבר השינוי שחל בהתנהלותו של הנאשם והעדר אלימות או תוקפנות מצדו; וכן מצבו הבריאותי והנפשי המורכב של הנאשם הסובל כיום מדיכאון ומקשיי תפקוד יומיומיים) - אני סבורה כי לא יהא זה מידתי להטיל על הנאשם מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריא כמבוקש על-ידי המאשימה, ולו לתקופה קצרה. בנסיבות העניין, אני סבורה כי ניתן להסתפק בעונש המצוי ברף התחתון של מתחם הענישה ההולמת, ולהטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף המוצע על-ידי שירות המבחן וכן מאסר מותנה.

סוף דבר

15. אשר על כן, ונוכח מכלול הטעמים האמורים, אני גוזרת על הנאשם כדלקמן:

א. הנאשם יבצע שירות לתועלת הציבור בהיקף של 200 שעות על-פי התוכנית המוצעת בתסקיר שירות המבחן.

שירות המבחן יפקח על עבודת הנאשם ויהיה רשאי לשנות את מקום ההשמה במידת הצורך, ללא צו שיפוטי נוסף.

מובהר לנאשם כי עליו לשתף פעולה עם שירות המבחן וכי עליו לבצע את השל"צ, שאם לא כן - אדון בעניינו מחדש.

ב. מאסר על-תנאי לתקופה של 3 חודשים למשך שלוש שנים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות שהיא עוון, לרבות עבירת איומים.

ג. מאסר על-תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך שלוש שנים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות שהיא פשע.

המזכירות תמציא העתק פרוטוקול זה לשירות המבחן למבוגרים ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ה תמוז תשע"ה, 12 יולי 2015, במעמד הצדדים.